การประเมินภาวะสุขภาพเพื่อวินิจฉัยแยกโรคจากอาการ และอาการแสดงที่ผิดปกติที่พบบ่อย การรักษาพยาบาลเบื้องต้นตามขอบเขตวิชาชีพ และการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล : ด้านอายุรกรรม

Supaluk Phuenthong

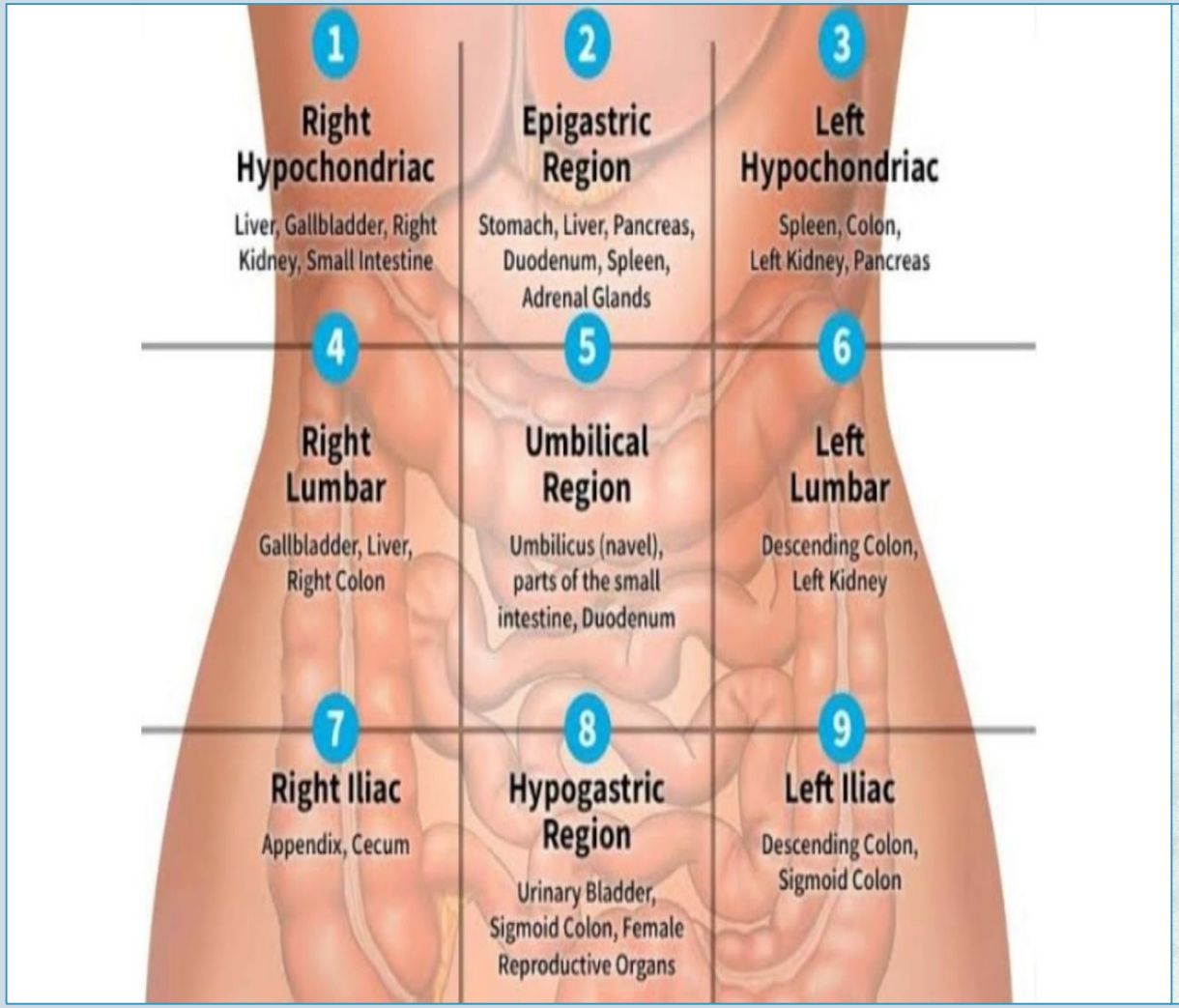
1
Right Hypochondriac
Liver, Gallbladder, Right Kidney, Small Intestine
2
Epigastric Region
Stomach, Liver, Pancreas, Duodenum, Spleen, Adrenal Glands
3
Left Hypochondriac
Spleen, Colon, Left Kidney, Pancreas
4
Right Lumbar
Gallbladder, Liver, Right Colon
5
Umbilical Region
Umbilicus (navel), parts of the small intestine, Duodenum
6
Left Lumbar
Descending Colon, Left Kidney
7
Right Iliac
Appendix, Cecum
8
Hypogastric Region
Urinary Bladder, Sigmoid Colon, Female Reproductive Organs
9
Left Iliac
Descending Colon, Sigmoid Colon

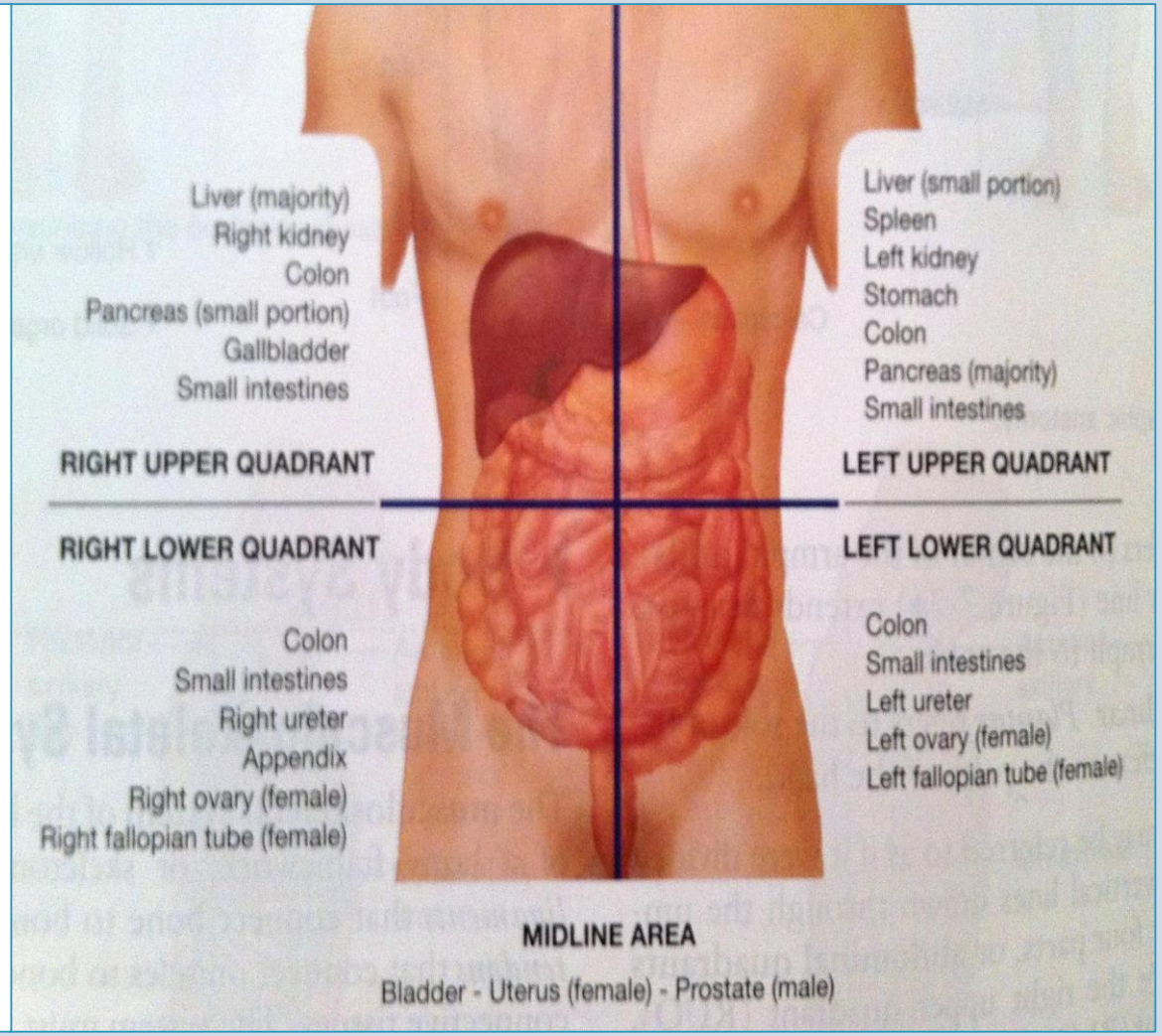
Liver (majority)
Right kidney
Colon
Pancreas (small portion)
Gallbladder
Small intestines
RIGHT UPPER QUADRANT
Liver (small portion)
Spleen
Left kidney
Stomach
Colon
Pancreas (majority)
Small intestines
LEFT UPPER QUADRANT
RIGHT LOWER QUADRANT
Colon
Small intestines
Right ureter
Appendix
Right ovary (female)
Right fallopian tube (female)
LEFT LOWER QUADRANT
Colon
Small intestines
Left ureter
Left ovary (female)
Left fallopian tube (female)
MIDLINE AREA
Bladder - Uterus (female) - Prostate (male)

History taking

Provocative / Palliative : สิ่งที่ทำให้อาการปวดเพิ่มขึ้น การรักษา/ดูแล

Quality / Quantity : ลักษณะของการปวด

Region / Radiation : ปวดร้าวไปไหล่ / หลังหรือไม่

Severity scale : ระดับความเจ็บปวด

Timing : ระยะเวลาของการปวด

Physical Examination : PE

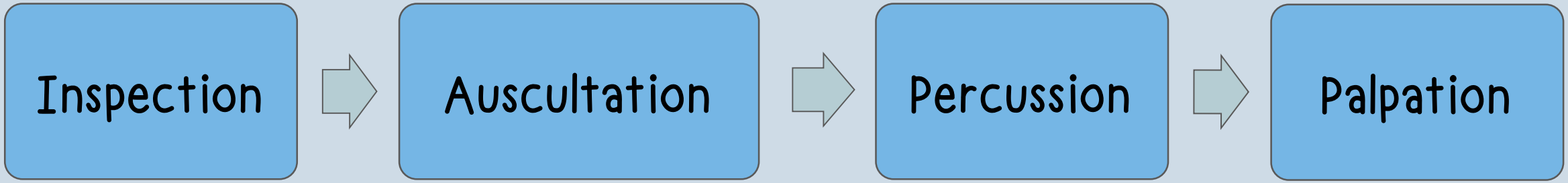

การดู (Inspection)

: ดูลักษณะท้อง บวมโต (Distension) แฟบ (Scaphoid) แผล (Keloid/Scar) ไส้เลื่อน (Hernia)

การฟัง (Auscultation)

: การเคลื่อนไหวของลำไส้ (Bowel sound)

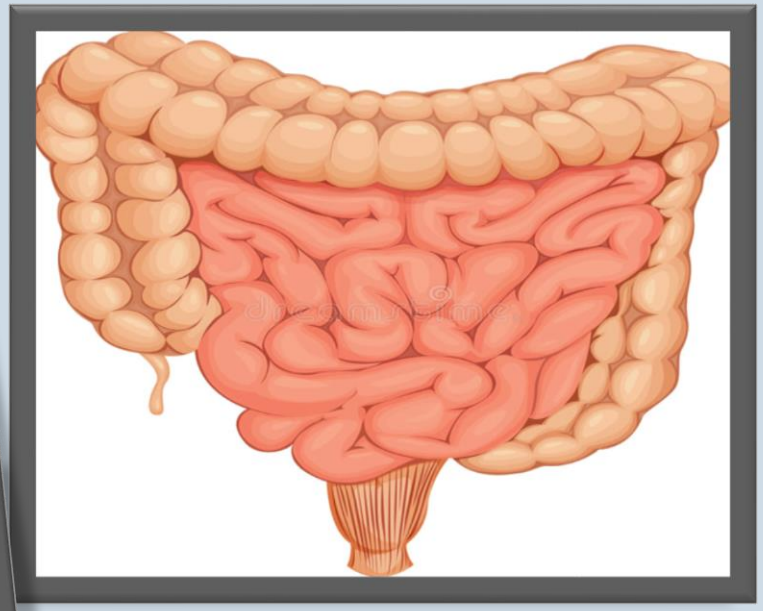

การเคาะ (Percussion)

: โปร่ง (Tympany)

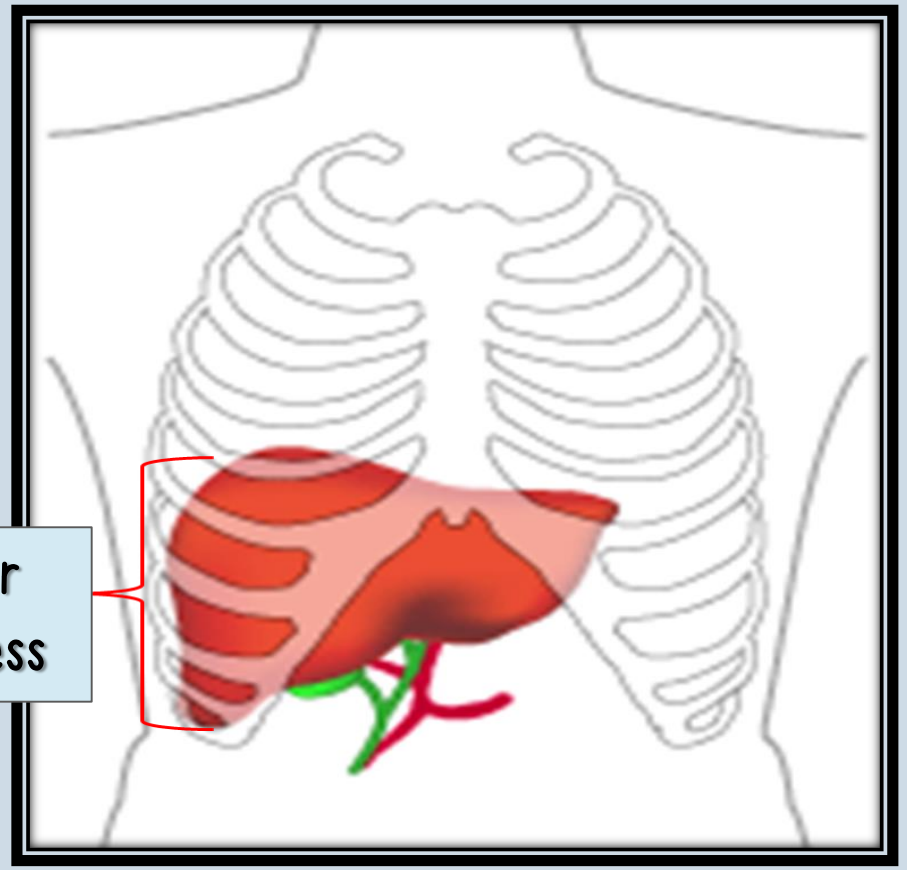

การเคาะเพื่อหาน้ำในท้อง

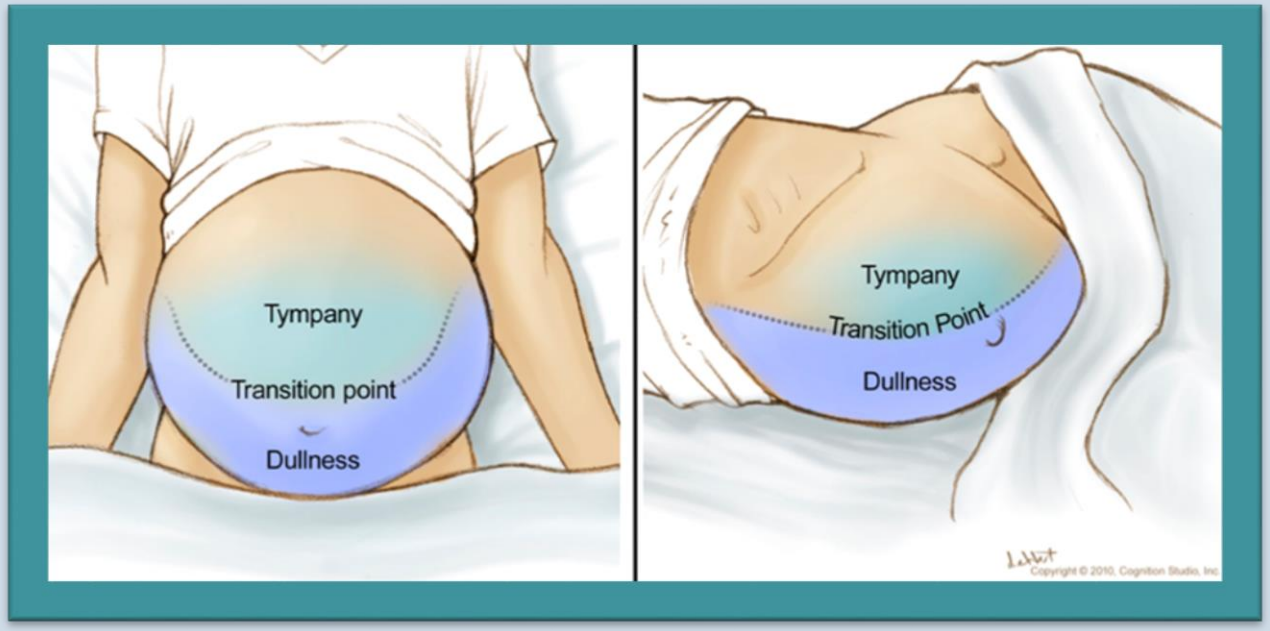

Shifting dullness

: เสียงทึบที่เปลี่ยนที่ได้ทำในกรณีผู้ป่วยมีน้ำในช่องท้อง (Ascites)

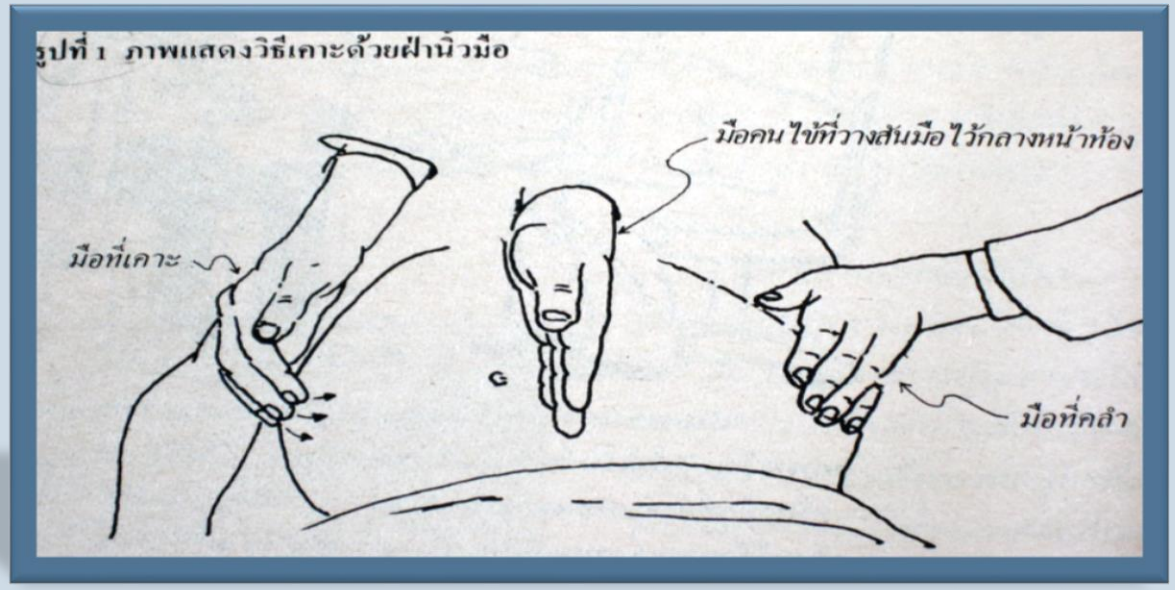

Fluid thrill คือ การกระเพื่อมของน้ำในช่องท้อง
เป็นอาการแสดงอีกอย่างหนึ่งถึงการมีน้ำในช่องท้อง

การคลำ (Palpation)

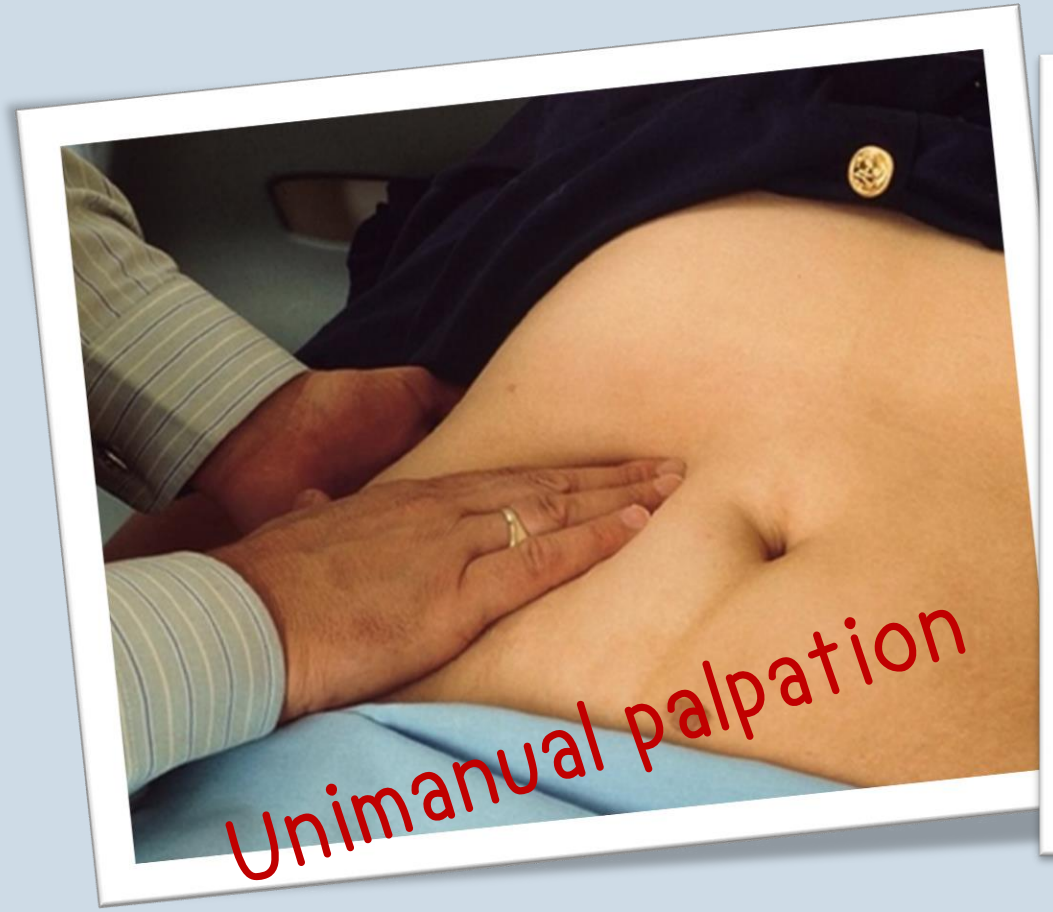

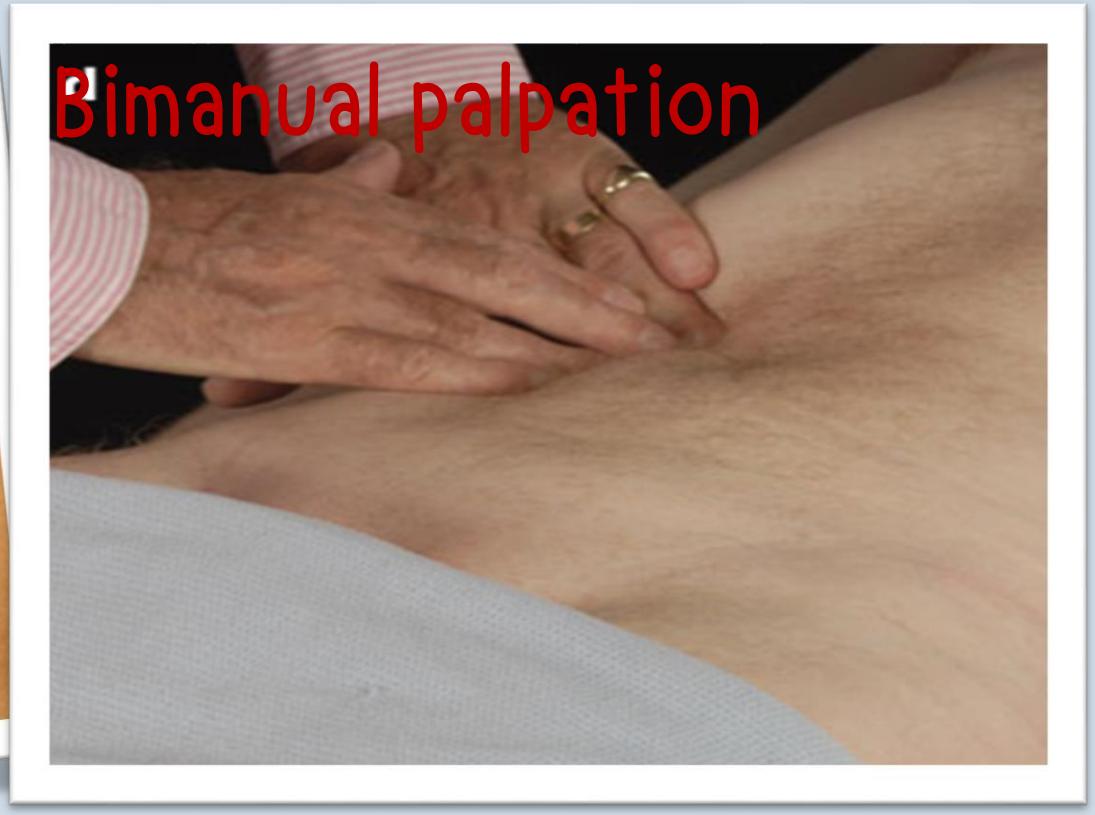

คลำม้าม (Spleen palpation)

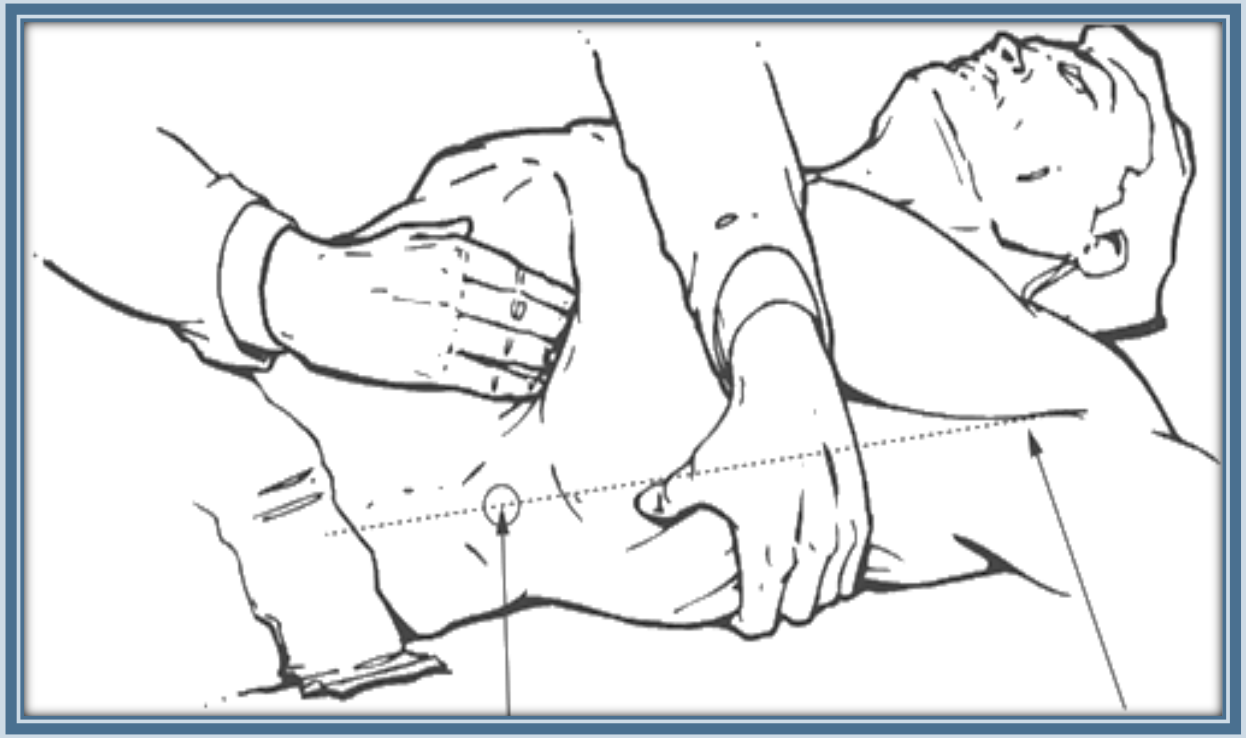

คลำถุงน้ำดี

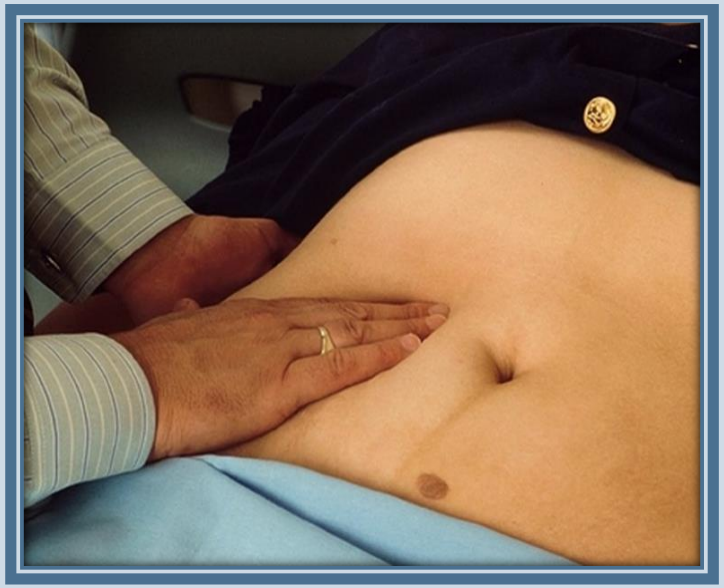

โดยการสอดมือขวาเข้าไปใต้ชายโครงขวา ให้ผู้ป่วยหายใจออกยาวๆ และหายใจเข้า กระบังลมจะต่ำลงและดันถุงน้ำดีลงมาถูกมือผู้ตรวจ ถ้าคนไข้เจ็บ จะหยุดชะงักและหยุดหายใจทันที เรียกว่า Murphy sign

คลำไต

คลำไต

การคลำไต อาจต้องใช้แรงกดมือลงไปลึก ๆ กว่าการคลำท้องทั่วไป แต่ต้องกดโดยไม่ให้คนไข้เจ็บ มิฉะนั้นคนไข้จะเกร็งหน้าท้องทำให้คลำไม่ได้

การตรวจหาอาการแสดงเฉพาะ (special signs)

McBurney's poin

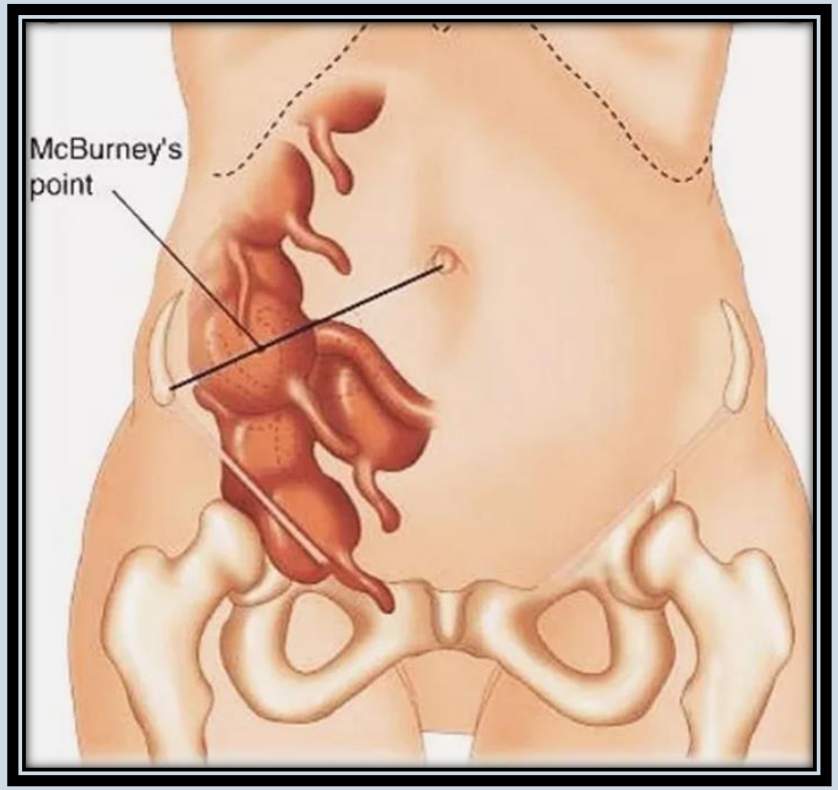

- **Murphy's sign**
- **Psoas sign** ตรวจในท่านอนหงายยกต้นขาของผู้ป่วยต้านแรงกับผู้ตรวจผู้ป่วยแสดงอาการเจ็บมากขึ้นเมื่อต้านแรง หรือจัดผู้ป่วยให้อยู่ในท่านอนตะแคงซ้าย หลังจากนั้นผู้ตรวจยืดข้อสะโพกของผู้ป่วย หากมีอาการปวดมากขึ้นแสดงว่ามีการระคายเคืองของกล้ามเนื้อ psoas หากตรวจพบ psoas sign เป็นบวก บ่งบอกน่าจะเป็นไส้ติ่งอักเสบ กรวยไตอักเสบ ตับอ่อนอักเสบ และ psoas abscess

The psoas sign. Pain on passive extension of the right thigh. Patient lies on left side. Examiner extends patient's right thigh while applying counter resistance to the right hip (asterisk).

- **Obturator sign** ผู้ป่วยในท่านอนหงาย ผู้ตรวจยกงอขาและข้อสะโพกในลักษณะตั้งฉาก ผลการตรวจเป็นบวกเมื่อผู้ตรวจหมุนข้อสะโพกเข้าด้านใน (internal rotation) และออกด้านนอก (external rotation) มีอาการปวดมากขึ้น บ่งบอกว่ามีการอักเสบของอวัยวะที่อยู่ใกล้เคียงกับกล้ามเนื้อ obturator ซึ่งอยู่ลึกลงไปใกล้เคียงกับผนังของเชิงกราน ภาวะที่พบบ่อยได้แก่ Appendicitis, Sigmoid Diverticulitits, PID
- **Rovsing sign** เป็นการทดสอบ rebound tenderness ทางอ้อม โดยผู้ตรวจกดผนังหน้าท้องด้านซ้ายซึ่งตรงกันข้ามกับตำแหน่งกดเจ็บ หรือตำแหน่งปวดของไส้ติ่งอักเสบ ผลการตรวจเป็นบวกเมื่อผู้ป่วยมีอาการกดเจ็บด้านขวาล่างเมื่อปล่อยตำแหน่งที่กดบริเวณท้องด้านซ้าย เป็นอาการแสดงที่ใช้ในการวินิจฉัยไส้ติ่งอักเสบ

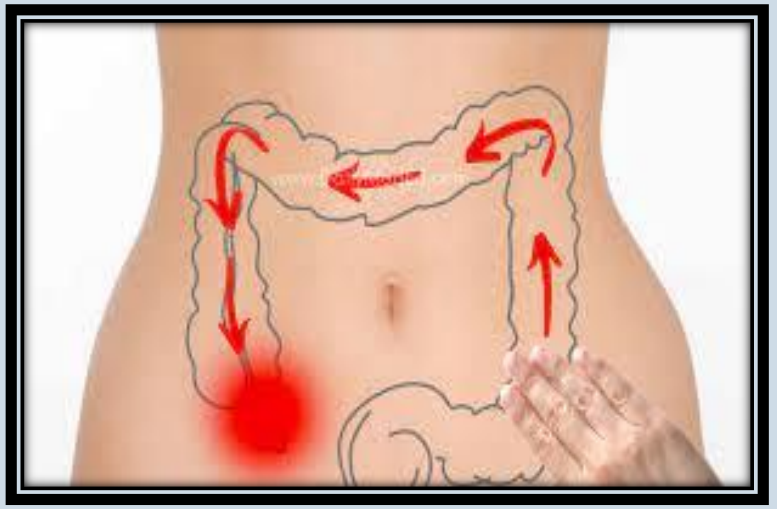

- **Cough test** เป็นการตรวจหาอาการแสดงของ peritonitis
- **Carnett's sign** เพื่อระบุหาสาเหตุของอาการปวดท้อง โดยให้ผู้ป่วยนอนราบ คลำตำแหน่งที่ผู้ป่วยมีอาการปวด ให้ผู้ป่วยเกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้องในท่า partial sit up มีอาการปวดมากขึ้นพยาธิสภาพของอาการปวดท้องน่าจะอยู่ที่ผนังหน้าท้อง แต่หากมีอาการปวดเท่าเดิมพยาธิสภาพน่าจะอยู่ในช่องท้อง

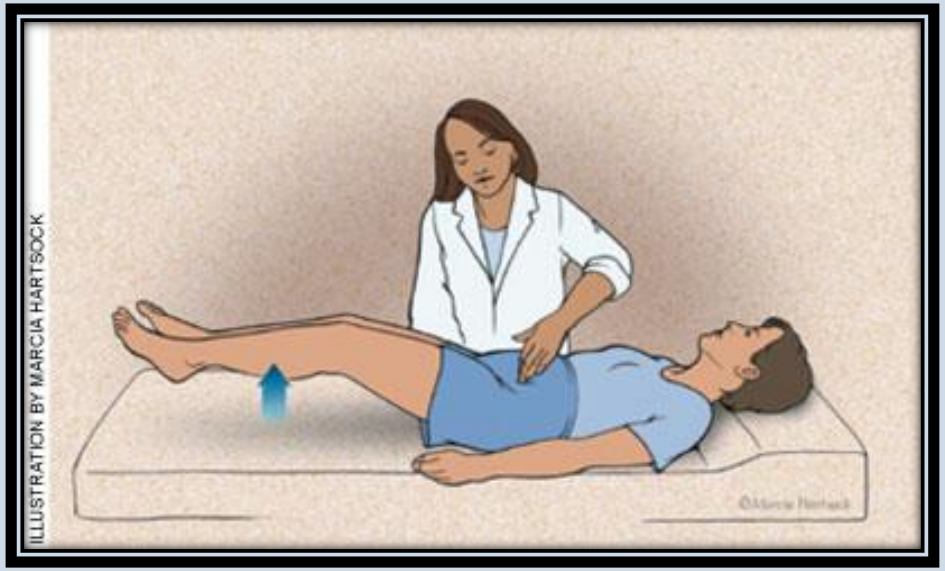

Signs and Symptom

1. Pain

การปวดของท่อน้ำดีอุดตัน (Biliary pain) จะปวดบริเวณใต้ลิ้นปี่หรือชายโครงขวา อาจมีไข้ หรือตัวตาเหลืองร่วมด้วย

อาการปวดบิด (Colicky pain) ปวดเป็นพัก ๆ และรุนแรงขึ้น สาเหตุจากการอุดตัน เช่น นิ่วในท่อไต ลำไส้อุดตัน เป็นต้น

อาการปวดตื้อๆ หรือปวดเสียด (Dull pain or steady pain) จะปวดตลอดเวลา ไม่ค่อยมีช่วงหาย ปวดไม่มาก แน่น อึดอัดเป็นเวลานาน แต่ระบุตำแหน่งไม่ได้ หรือเป็นผลมาจากการอักเสบของอวัยวะ

อาการเจ็บหรือปวดร้าว (Refer pain) เป็นอาการเจ็บหรือปวด ในตำแหน่งที่ไม่ได้เกิดโรค แต่อาจเกิดร่วมกับอาการปวดในตำแหน่งที่เกิดโรค เช่น นิ่วในถุงน้ำดี มักปวดใต้ชายโครงขวาร้าวไปไหล่ขวา หรือไส้ติ่งอักเสบ มักปวดรอบสะดือก่อนแล้วย้ายไปบริเวณ McBurney' s point

2. คลื่นไส้อาเจียน (nausea / vomiting)

อาการที่พบร่วมกับคลื่นไส้อาเจียน	โรคหรือความผิดปกติ
ไข้	ติดเชื้อในทางเดินอาหาร (Gastroenteritis) ติดเชื้อในช่องท้อง ไส้ติ่งอักเสบ Pelvic Inflammatory Disease (PID) ติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ หรือเยื่อหุ้มสมองอักเสบ
อาเจียนเป็นเลือด หรือเป็นน้ำกาแฟ	เลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบน
ท้องผูก	ไส้ติ่งอักเสบ ลำไส้อุดตัน
ท้องเสีย	ติดเชื้อในทางเดินอาหาร
ปัสสาวะแสบขัด หรือตกขาว	Pelvic Inflammatory Disease (PID) ติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ
ขาดประจำเดือน	ตั้งครรภ์
ปวดศีรษะ	ไมเกรน เยื่อหุ้มสมองอักเสบ โรคหลอดเลือดสมอง หรือศีรษะกระทบกระเทือน
ปวดท้อง	ติดเชื้อในทางเดินอาหาร ไส้ติ่งอักเสบ ลำไส้อุดตัน cholecystitis Pelvic Inflammatory Disease

3.ท้องเสีย (Diarrhea)

อาการทางคลินิก	Viral gastroenteritis	Bacterial diarrhea	Parasitic diarrhea
ลักษณะอุจจาระ	เหลวเป็นน้ำ (watery)	เหลวเป็นน้ำ (watery) หรือเป็นมูกหรือมูกปนเลือด (mucoid or bloody)	เป็นมูกหรือมูกปนเลือด กลิ่นอุจจาระเหม็นคล้ายหัวกุ้งเน่า
ปริมาณอุจจาระ	ปานกลาง-มาก	มาก	ปกติ-ปานกลาง
ระยะเวลาการเกิดอาการ	6-48 ชั่วโมง หลังได้รับเชื้อ ทุเลาลงใน 24-48 ชั่วโมง	6-48 ชั่วโมง หลังได้รับเชื้อ ทุเลาลงใน 3-7 วัน	หลายวัน-สัปดาห์ อาจทุเลา ลงใน 1-2 สัปดาห์
อาการร่วม	ไข้ อ่อนเพลีย ครั่นเนื้อครั่นตัว คลื่นไส้อาเจียน ปวด เกร็งท้อง อาจมีอาการคล้าย หวัดอื่นๆ ร่วมด้วย	ไข้ ปวดเกร็งท้อง	ปวดเกร็งท้อง ปวดเบ่งคล้ายอุจจาระไม่สุด

4. ท้องผูก

- ท้องผูก คือภาวะที่มีการถ่ายอุจจาระน้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์

สาเหตุของอาการท้องผูก :

- ความผิดปกติในการทำงานของลำไส้ (functional causes) : โภชนาการไม่เหมาะสม (ได้รับกากใยอาหารไม่เพียงพอ) การเคลื่อนไหวลำตัวจำกัด ขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ผู้ป่วยนอนติดเตียง การเคลื่อนไหวของทางเดินอาหารลดลง (slow transit time, IBS)
- ความผิดปกติเชิงโครงสร้าง (structural abnormalities) ความผิดปกติของทวารหนัก (แผลปริขอบปากทวารหนัก (anal fissures), ริดสีดวงทวาร) การอุดตัน ตีบหรือหดรั้งของลำไส้ (diverticulosis, ภาวะลำไส้ขาดเลือด, แผลเป็นจากการผ่าตัดหรือการฉายแสง, เนื้องอก, megacolon)

ท้องผูก (Constipation)

หลักเกณฑ์ในการวินิจฉัย

1. ถ่ายอุจจาระน้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์
2. ต้องเบ่งมากกว่าปกติ
3. อุจจาระเป็นก้อนแข็ง
4. รู้สึกถ่ายอุจจาระไม่สุด
5. มีความรู้สึกว่าถ่ายไม่ออกเนื่องจากมีสิ่งอุดกั้นบริเวณทวารหนัก
6. ต้องใช้นิ้วมือช่วยในการถ่ายอุจจาระ

สาเหตุ

1. สาเหตุที่เกิดจากโรคทางกาย
2. สาเหตุจากยาที่รับประทานประจำ
3. การอุดกั้นของลำไส้
4. สาเหตุที่เกิดจากการทำงานของลำไส้หรือกล้ามเนื้อที่ควบคุมการขับถ่ายผิดปกติ

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

- Calcium, Electrolyte, Thyroid hormone, CBC
- Abdominal radiography
- Barium enema
- Anorectal manometry
- Colonic transit study
- Colonic manometry

การดูแลรักษาทั่วไป

1. การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ป่วย
2. การถ่ายให้เป็นเวลาและตอบสนองต่อความรู้สึกอยากถ่าย
3. อาหาร น้ำดื่มและเกลือแร่
4. การออกกำลังกายและการเคลื่อนไหว
5. การใช้ยาระบาย

Abdominal pain

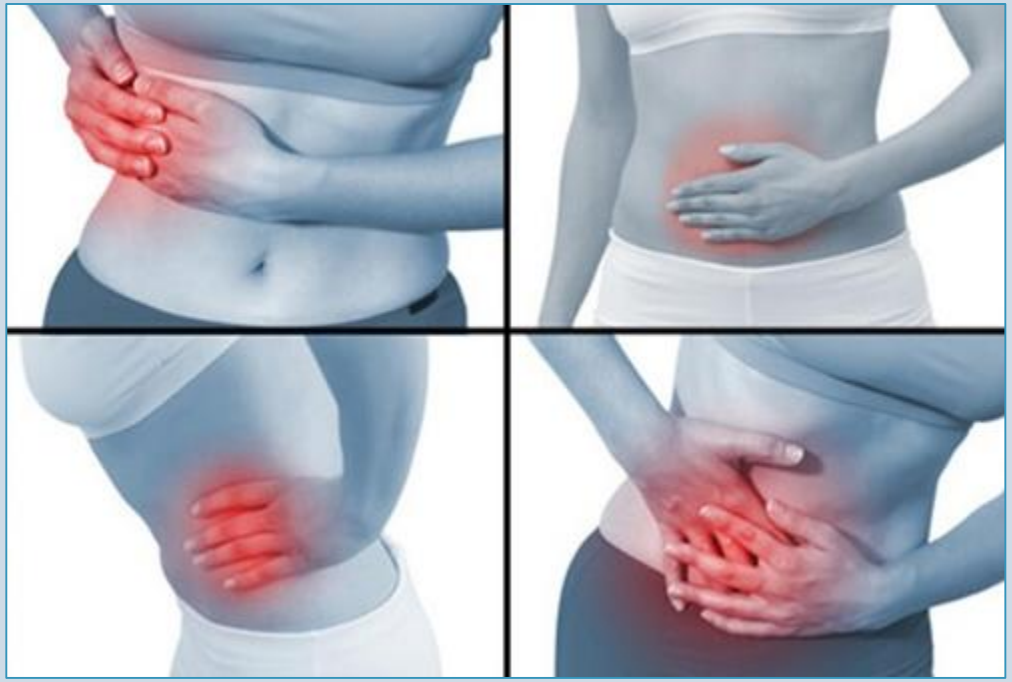

อาหารไม่ย่อย (Dyspepsia)

สาเหตุ :

สาเหตุมาจากความผิดปกติของกระเพาะอาหารหรือลำไส้เล็กส่วนต้น หรือจากการใช้ยาบางชนิด

อาการและอาการแสดง :

ปวดจุกใต้ลิ้นปี่ (Epigastric burning) อิ่มเร็ว (early satiation) แน่นหรืออืดอัดท้องหลังมื้ออาหาร (Post-prandial fullness)

สิ่งที่ตรวจพบ : Mild tenderness at epigastric
Percussion : Tympanic/Tympany

อาการแทรกซ้อน : Peptic ulcer

CA stomach

การตรวจพิเศษ / Lab : Endoscopy
ผู้สูงอายุควรทำ EKG

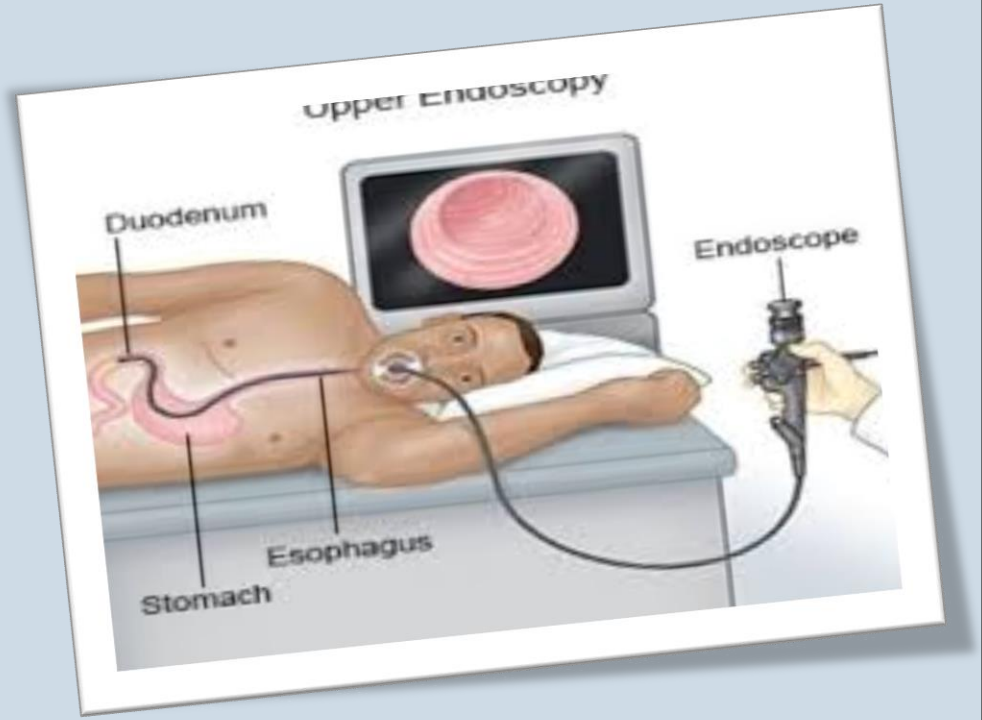

กระเพาะอาหารอักเสบ Gastritis

<u>สาเหตุ</u> :

- กระเพาะอาหารอักเสบชนิดเยื่อบุกร่อน (Erosive gastritis) สาเหตุจากยา
- เครื่องดื่มที่มี alc.
- เครียด

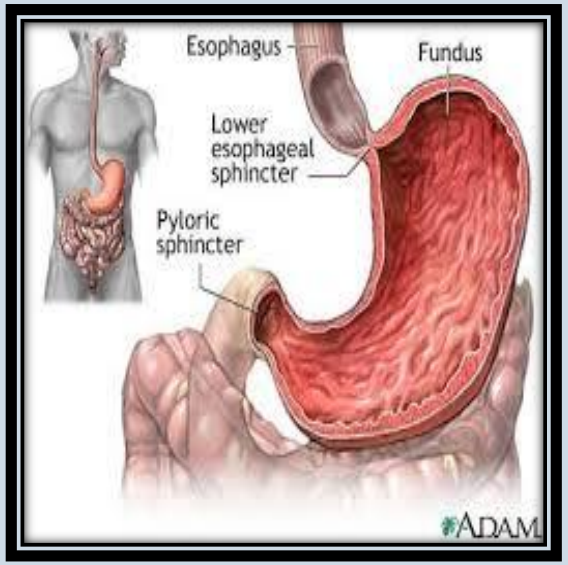

อาการและอาการแสดง :

ปวดจุกใต้ลิ้นปี่ (Epigastric burning) และค่อนไปด้านซ้าย คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร บางรายอาจมีท้องร่วงร่วมด้วยมักปวดหลังรับประทานอาหาร ประมาณ ½ - 1 ชม. มีประวัติดื่มเครื่องดื่มที่มี alc. ใช้ยา NSAIDs มีประวัติถ่ายดำ

สิ่งที่ตรวจพบ :Tenderness at epigastric

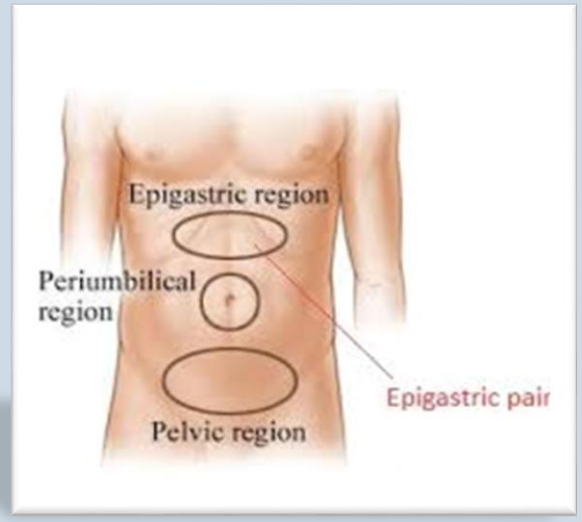

อาการแทรกซ้อน : - Peptic ulcer

- CA stomach

การตรวจพิเศษ/Lab : Endoscopyและตรวจหาเชื้อ Helicobacter pylori

โรคกระเพาะ / แผลเป็ปติก (Peptic ulcer)

สาเหตุ :

- กระเพาะอาหารอักเสบชนิดเยื่อบุกร่อน (Erosive gastritis) สาเหตุจากยา
- เครื่องดื่มที่มี alc.
- เครียด

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องเรื้อรัง ปวดเป็นพักๆ ปวดยอดอกหรือใต้ลิ้นปี่เวลาปวดมักสัมพันธ์กับมื้ออาหาร ปวดแสบ ปวดตื้อ จุกเสียด บางรายอาจคลื่นไส้ อาเจียน และเรอเปรี้ยวร่วมด้วย ปวดเวลาหิว ท้องว่าง อาการดีขึ้นหลังรับประทานอาหาร อาจมีอาการอาเจียนเป็นเลือดหรือถ่ายดำ

สิ่งที่ตรวจพบ : Tenderness at epigastric

อาการแทรกซ้อน : Peptic ulcer, Peptic perforate, CA Stomach

การตรวจพิเศษ/Lab : Endoscopy

กระเพาะอาหารทะลุ
(Peptic ulcer perforate)

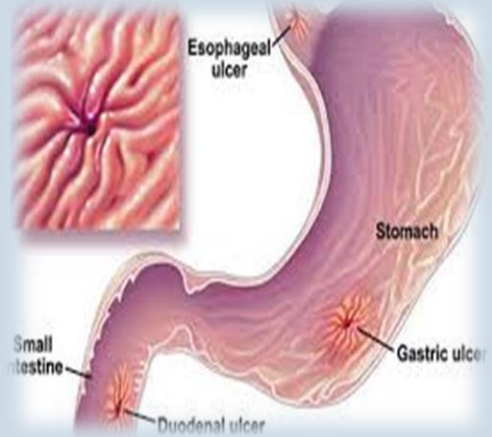

สาเหตุ : สัมพันธ์กับการใช้ยากลุ่ม NSAIDS

อาการและอาการแสดง : Acute abdominal pain ปวดทั่วท้อง

อาเจียนเป็นเลือด (Hematemesis) หรือถ่ายดำ (Melena)

สิ่งที่ตรวจพบ :

Guarding /Rigidity /Tenderness
Decreased bowel sound

การตรวจพิเศษ/Lab :

- CBC
- X-ray
- Endoscopy

กรดไหลย้อน (Gastroesophageal Reflux Disease : GEAD)

สาเหตุ :

เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ และ เชื้อ Helicobacter pylori หรือ H. pylori

อาการและอาการแสดง :

จุกเสียดใต้ลิ้นปี่ ปวดแสบยอดอก (Heart burn)อาการเป็น ๆ หาย ๆ อาจมีอาการปวดท้องเรื้อรัง จุกเสียด แน่นท้อง เรอบ่อย คล้ายอาหารไม่ย่อย

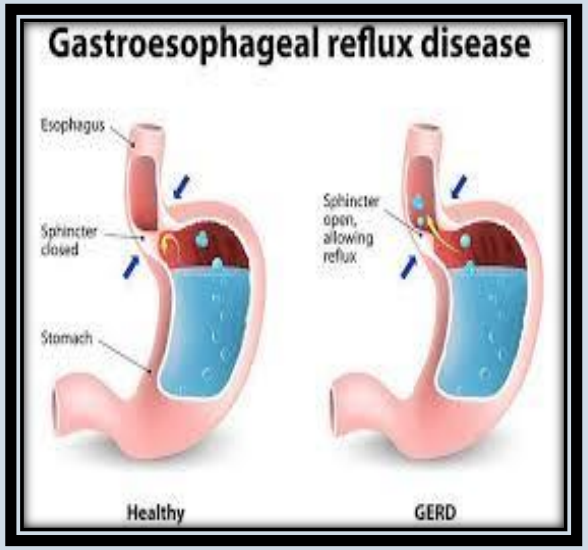

สิ่งที่ตรวจพบ : ไม่พบความผิดปกติที่ชัดเจน

การตรวจพิเศษ/Lab : Endoscopy

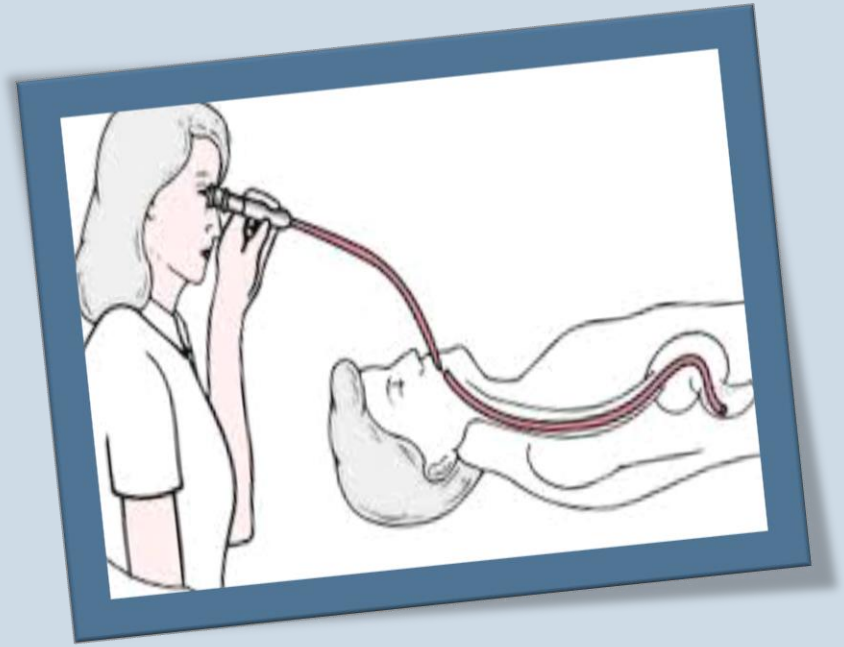

ท่อทางเดินน้ำดีอุดตัน (Common bile duct obstruction)

สาเหตุ : เกิดจากการอุดตันของทางเดินน้ำดี

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องบริเวณลิ้นปี่ทะลุกลางหลัง Chronic obstructive jaundice Lymphadenopathy คลื่นไส้ อาเจียน ปัสสาวะสีเข้ม อุจจาระซีด

สิ่งที่ตรวจพบ : Jaundice อาจคลำพบก้อน

การตรวจพิเศษ/Lab :

- Ultrasound
- CT scan
- LFT
- CBC
- U/A
- Stool exam

นิ่วในถุงน้ำดี / ถุงน้ำดีอักเสบเฉียบพลัน
(Gall stone / Acute cholecystitis)

สาเหตุ :

เกิดจากการอุดตันของท่อน้ำดี หรือจากการติดเชื้อแบคทีเรีย

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องบริเวณ RUQ / ชายโครงขวาร้าวไปไหล่ขวาหรือใต้สะบักขวา ปวดมากเมื่อไอ หรือหายใจลึกๆ และเมื่อรับประทานอาหารมันๆ คลื่นไส้ อาเจียน หรือดีซ่านร่วมด้วย

สิ่งที่ตรวจพบ :

มีไข้ Localized rebound Tenderness at RUQ, Decreased Bowel sound,
Murphy's sign : Positive ตัว/ตาเหลือง

อาการแทรกซ้อน :

- Emphysema/ Gangrene of gallbladder
- Ascending cholangitis

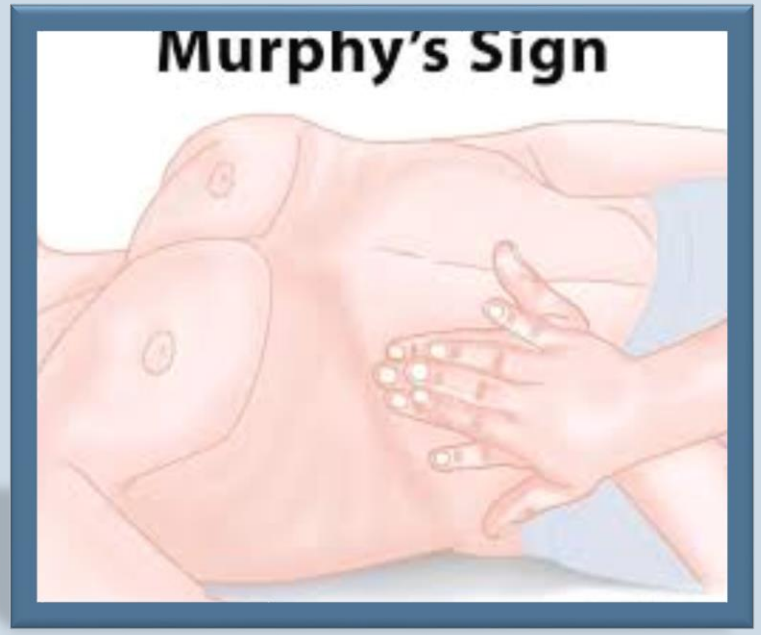

การตรวจพิเศษ/Lab : CBC, LFT, Ultrasound

ท่อน้ำดีอักเสบ (Ascending cholangitis)

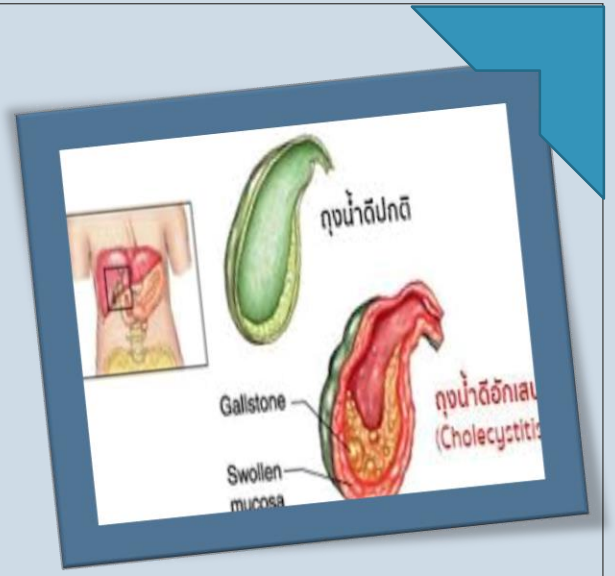

สาเหตุ : เกิดจากการอุดตันของทางเดินน้ำดี

อาการและอาการแสดง : ไข้สูง หนาวสั่น (chill) ปวดท้องแบบบิดๆ (colicky pain) ปวดบริเวณลิ้นปี่หรือใต้ชายโครงขวา

สิ่งที่ตรวจพบ : Jaundice, Tenderness at RUQ, Hepatomegaly

การตรวจพิเศษ/Lab : CBC, X-ray

ไส้ติ่งอักเสบ (Appendicitis)

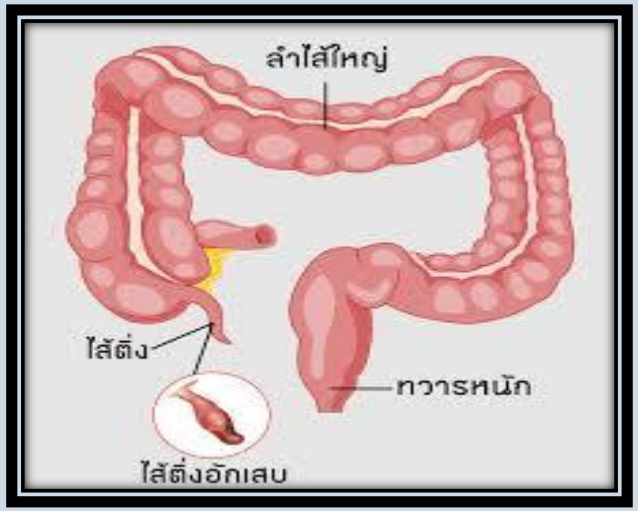

สาเหตุ : เกิดจากการอุดตันของไส้ติ่ง

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องมาก ปวดเป็นพักๆ เริ่มจากรอบสะดือก่อน อาจมีท้องเสีย รับประทานยา
แก้ปวดก็ไม่ดีขึ้น อาการปวดย้ายไปที่ท้องน้อยด้านขวา (refer pain)
เคลื่อนไหวตัวจะปวดมากขึ้น คลื่นไส้ อาเจียน มีไข้ต่ำ ๆ

สิ่งที่ตรวจพบ :

มีไข้ต่ำๆ Rebound Tenderness at RLQ (MuBurney's point) or Guarding

Decreased Bowel sound, Rovsing / Psoas /Obturator sign : Positive

อาการแทรกซ้อน :

- Rupture appendicitis
- Peritonitis

การตรวจพิเศษ/Lab : CBC, U/A, X-ray

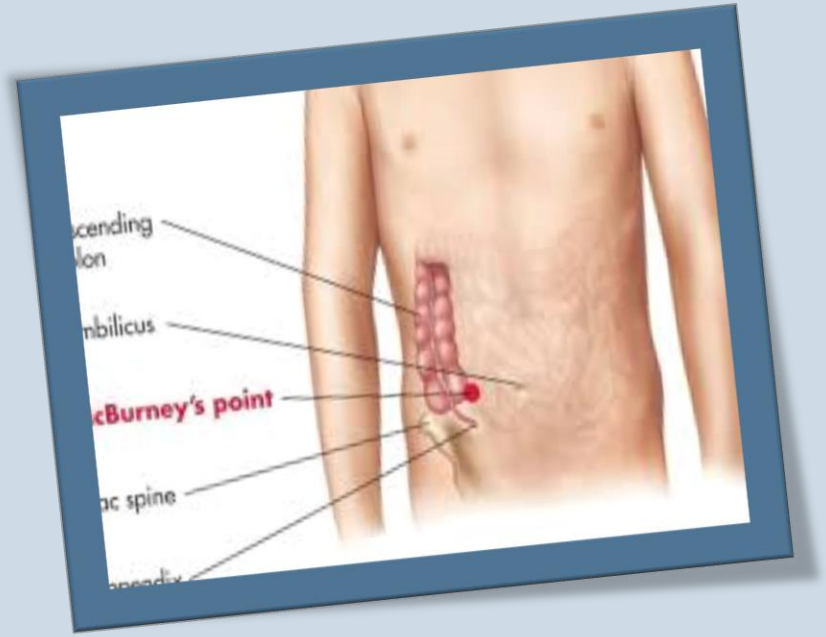

โรคตับแข็ง (Cirrhosis)

สาเหตุ :

- เกิดจาก chronic obstructive jaundice เป็นเวลานาน
- มีประวัติเป็นโรคตับมาก่อน
- ดื่มสุราเป็นประจำและจำนวนมาก

อาการและอาการแสดง :

ตัว ตา เหลือง ปวดจุก แน่นท้อง คลื่นไส้ อาเจียน คันตามร่างกาย

สิ่งที่ตรวจพบ :

- Jaundice
- Ascites
- Shifting dullness
- Fluid thrill

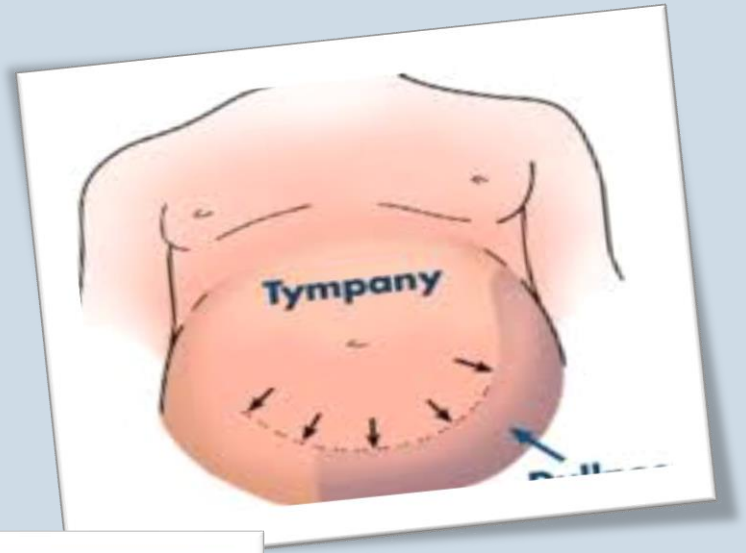

การตรวจพิเศษ/Lab :

- Ultrasound, CT scan
- LFT, CBC, U/A

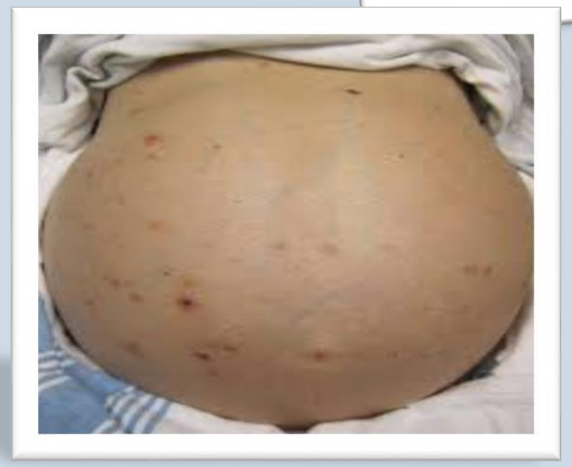

ตับอักเสบ (Hepatitis)

สาเหตุ : เกิดจาก Hepatitis virus (A B C D E)

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้อง เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามร่างกาย อาจมีไข้ต่ำๆ ตัว ตา เหลือง ปัสสาวะสีเข้ม

สิ่งที่ตรวจพบ : ในผู้ป่วยที่ตัว ตาเหลือง อาจกดเจ็บชายโครงด้านขวา

การตรวจพิเศษ/Lab : Ultrasound, CT scan, LFT, CBC, U/A

ลำไส้อุดตัน (Gut obstruction)

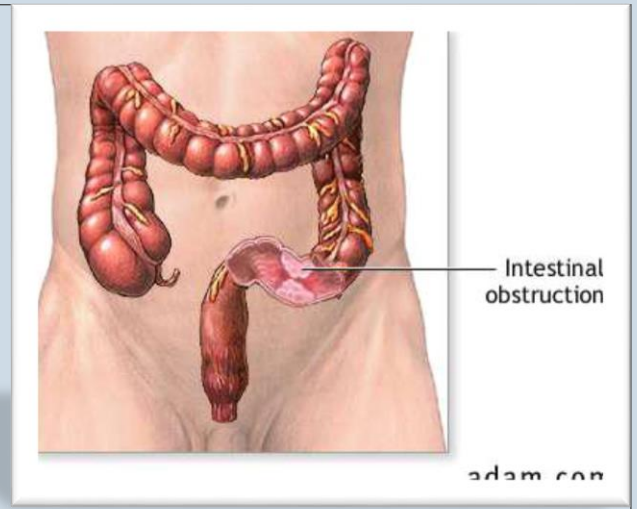

สาเหตุ : เกิดจากการอุดตันบริเวณลำไส้

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้อง ปวดเป็นพักๆ แบบ colicky ท้องอืด อาเจียน ไม่ผายลม ไม่ถ่าย

สิ่งที่ตรวจพบ :

Abdominal distension ระยะแรก พบ Hyper active bowel sound ระยะหลัง เมื่ออุดตันเป็นเวลานาน พบ Paralytic ileus

การตรวจพิเศษ/Lab : Ultrasound, X-ray, Colonoscope

หลอดเลือดแดงใหญ่ส่วนช่องท้องโป่งพอง
(Abdominal Aortic Aneurysm : AAA)

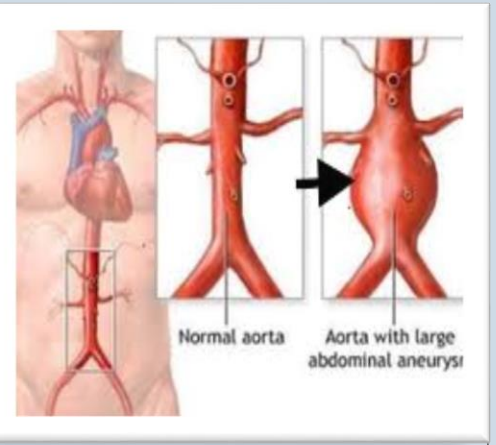

สาเหตุ : พยาธิสภาพและความผิดปกติ ที่ส่งผลให้เส้นเลือดโป่งพอง (Aneurysm)

อาการและอาการแสดง : ถ้าไม่ Rupture จะไม่มีอาการ

กรณี Rupture : Acute abdominal pain และอาจเสียชีวิตได้

สิ่งที่ตรวจพบ : Abdominal distension คลำพบก้อน pulsatile mas

ฟังได้ยินเสียง bruit บริเวณก้อนที่พบ

การตรวจพิเศษ/Lab : Ultrasound

อาหารเป็นพิษ / ลำไส้อักเสบเฉียบพลัน
(Food poisoning / Acute Gastroenteritis)

สาเหตุ : เกิดจากการรับประทานอาหารที่มีสารพิษที่เกิดจากเชื้อโรคปนเปื้อน

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้อง ปวดบิด (colicky) เป็นพักๆ อาเจียน (ซึ่งมักมีเศษอาหารที่เป็นต้นเหตุออกมาด้วย) และถ่ายเป็นน้ำบ่อยครั้ง บางรายอาจมีไข้และอ่อนเพลียร่วมด้วย มักหายเองได้ภายใน 24 – 48 ชม.

สิ่งที่ตรวจพบ : Mild tenderness at abdominal

การตรวจพิเศษ/Lab : Stool exam.

ท้องเสีย / ท้องเดิน / ท้องร่วง (Diarrhea)

สาเหตุ : เกิดจากการติดเชื้อไวรัส หรือเชื้อแบคทีเรีย

อาการและอาการแสดง : ถ่ายเหลวหรือเป็นน้ำ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป/วัน คลื่นไส้ อาเจียน ปวดมวนท้อง

สิ่งที่ตรวจพบ : Hyper active bowel sound

การตรวจพิเศษ /Lab : Stool exam, CBC

โรคถุงผนังลำไส้อักเสบ (Diverticulitis)

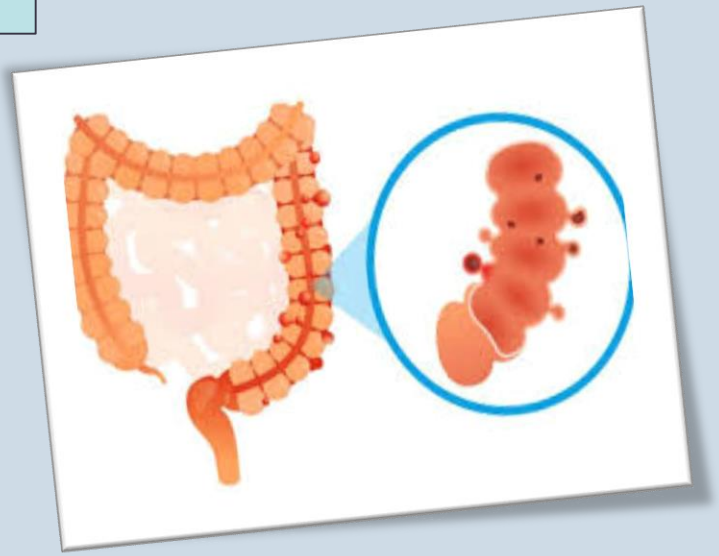

สาเหตุ :

- รับประทานอาหารที่มี Fiber ต่ำ
- รับประทานยา Steroid, NSAIDs
- อ้วน
- อายุ

อาการและอาการแสดง : ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน มีไข้ ท้องผูกหรือถ่ายเหลว

โรคตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน (Acute pancreatitis)

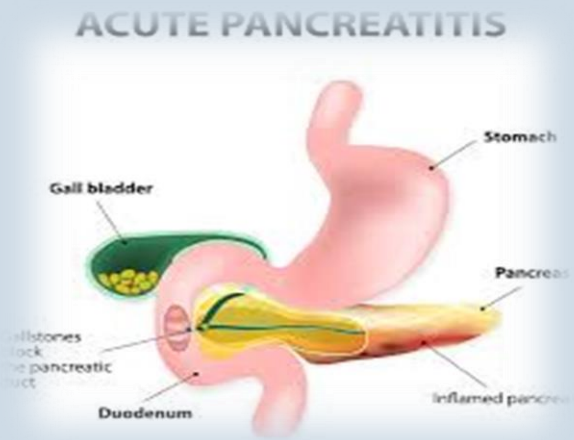

สาเหตุ :

เกิดจากจากนิ่วในถุงน้ำดี การดื่มสุรา เนื้องอกของตับอ่อน

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องรุนแรงและเกิดขึ้นทันทีทันใด อาการปวดมักจะเกิดที่บริเวณใต้ลิ้นปี่ (Epigastrium) หรือใต้ชายโครงด้านซ้าย (left upper guadrant) อาการปวดจะเกิดขึ้นตลอดเวลา อาจกินเวลาเป็นวันมากกว่าเป็นชั่วโมง และอาจจะร้าวไปทางด้านหลัง

สิ่งที่ตรวจพบ :

Tenderness at abdominal, distention, guarding
Cullen's sign, Grey Turner's sign

การตรวจพิเศษ /Lab :

- lipase หรือ amylase
- CT scan
- MRI
- Endoscopic ultrasound (EUS)

กรวยไตอักเสบแบบเฉียบพลัน (Pyelonephritis)

อาการและอาการแสดง :

มีอาการปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะบ่อย หรือปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะเหมือนไม่สุด ปัสสาวะไม่ค่อยออก ปวดท้องน้อย กดเจ็บท้องน้อย ร่วมกับมีไข้สูง หนาวสั่น คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้องและปวดเอวบริเวณ costophrenic angle

สิ่งที่ตรวจพบ : Tenderness at Costovertebral angle

การตรวจพิเศษ /Lab : - UA, U/C, CBC,
- I.V.P., U/S

กระเพาะปัสสาวะอักเสบ (Cystitis)

อาการและอาการแสดง :

มีอาการปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะบ่อย หรือปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะเหมือนไม่สุด ปัสสาวะไม่ค่อยออก ปวดท้องน้อย กดเจ็บท้องน้อย

สิ่งที่ตรวจพบ : การตรวจร่างกายมักจะตรวจไม่พบสิ่งผิดปกติชัดเจน

การตรวจพิเศษ /Lab : UA, CBC

ภาวะอุ้งเชิงกรานอักเสบ (Pelvic inflammatory disease/ PID)

อาการและอาการแสดง :

ปวดท้องน้อย อาจเป็นได้ทั้ง 1 หรือ 2 ข้าง ตกขาวลักษณะผิดปกติ หรือตกขาวลักษณะเหมือนหนอง (Purulent vaginal discharge) เจ็บขณะมีเพศสัมพันธ์ (deep dyspareunia) เลือดออกผิดปกติทางช่องคลอด ไข้

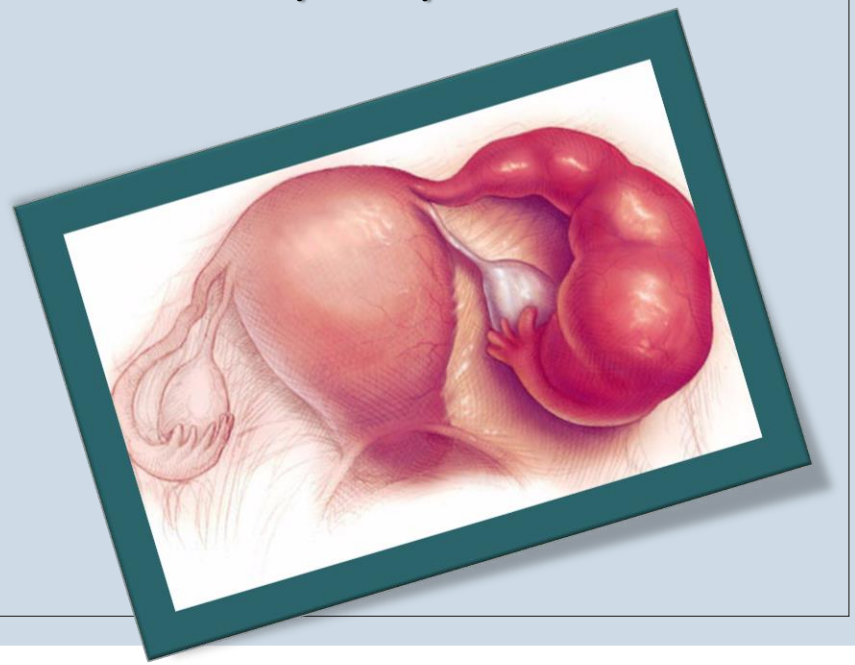

สิ่งที่ตรวจพบ :

Tenderness at lower abdominal เจ็บบริเวณปีกมดลูกขณะที่ตรวจภายใน
(Adnexal tenderness) เจ็บเมื่อมีการโยกปากมดลูกขณะตรวจภายใน
(Cervical motion tenderness)

การตรวจพิเศษ /Lab :

Cervical / vaginal swab for Nucleic acid amplification test (NAAT)

ท้องนอกมดลูก (Ectopic Pregnancy)

สาเหตุ :

- เคยมีประวัติท้องนอกมดลูก
- มีประวัติการอักเสบของปีกมดลูกหรืออุ้งเชิงกราน
- ภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ (endometriosis) มีพังผืดในอุ้งเชิงกราน
- ตั้งครรภ์ในขณะที่ใส่ห่วงคุมกำเนิดในมดลูก
- เคยผ่าตัดที่บริเวณท่อนำไข่ เช่นการผ่าตัดแก้หมัน ผ่าตัดแก้ไขท่อนำไข่ที่มีการตีบตันในการรักษาภาวะมีบุตรยาก
- เนื้องอกมดลูก (myoma uteri) ที่มีการกดเบียดบริเวณท่อนำไข่

อาการและอาการแสดง :

อาการปวดท้องน้อยเฉียบพลัน (acute pelvic pain) เลือดออกกะปริดกะปรอยทางช่องคลอด (irregular vaginal bleeding) และขาดประจำเดือน (amenorrhea) อาการหน้ามืด วิงเวียน คลื่นไส้อาเจียน

สิ่งที่ตรวจพบ

PV : การเจ็บโยกปากมดลูก และกดเจ็บที่ปีกมดลูก หรือตรวจพบก้อนที่ปีกมดลูก

การตรวจพิเศษ /Lab : UPT, CBC, beta-HCG